

DCGI

KATEDRA POČÍTAČOVÉ GRAFIKY A INTERAKCE

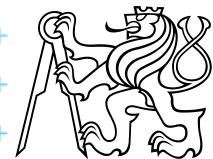
Základy webových aplikací ZWA

Přednáška č. 2 HTML

Martin Klíma

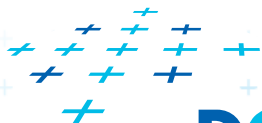
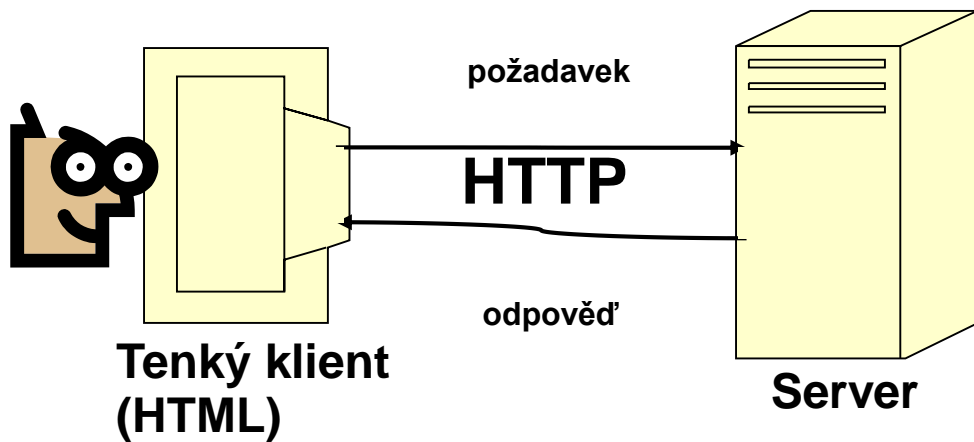

Architektura Webové Aplikace

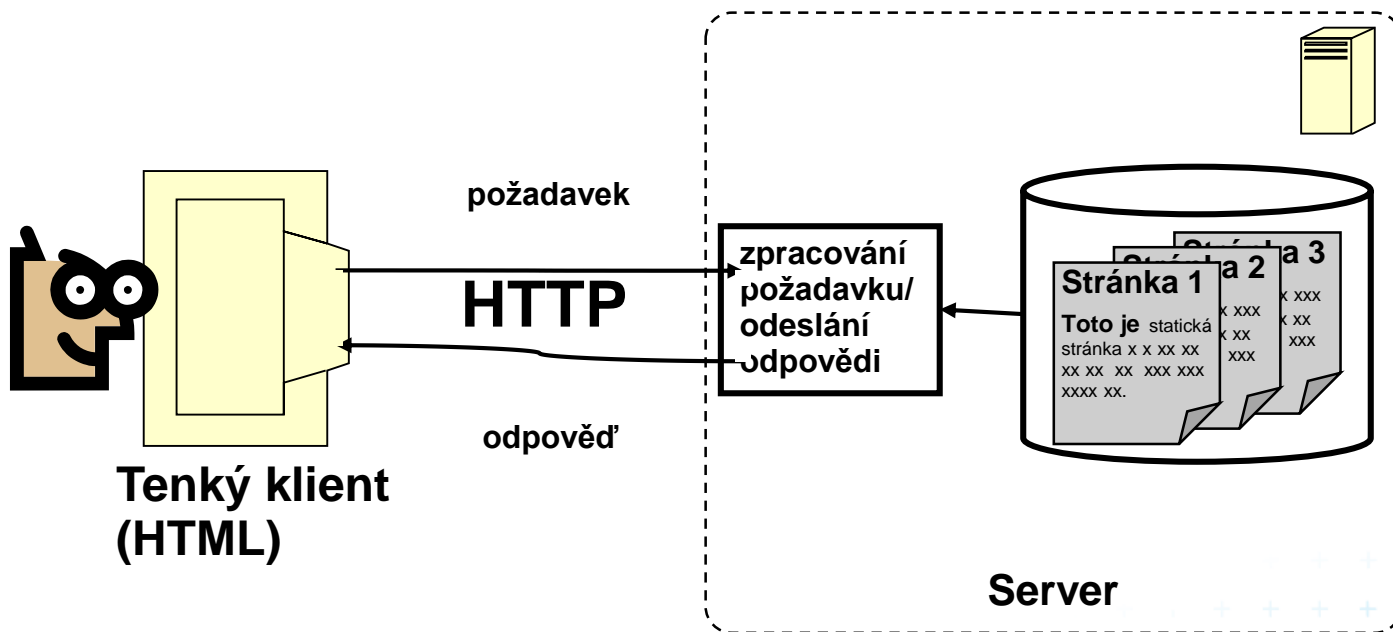

Architektura web aplikace

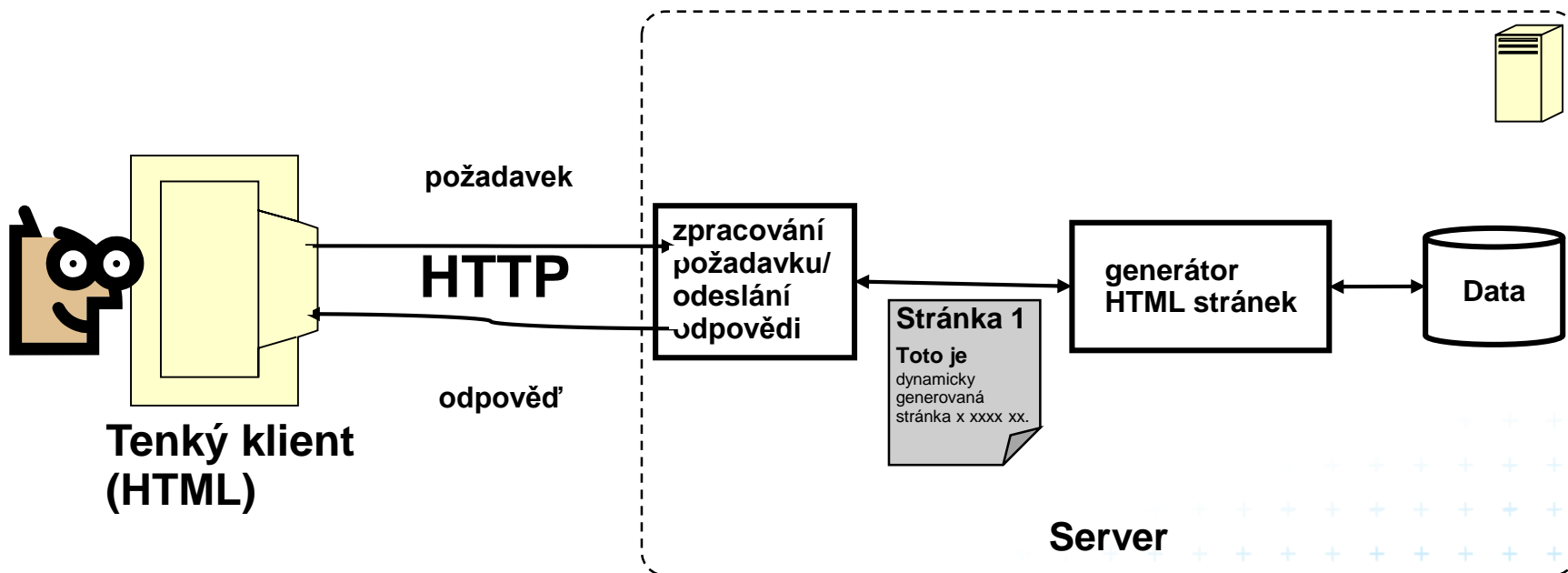

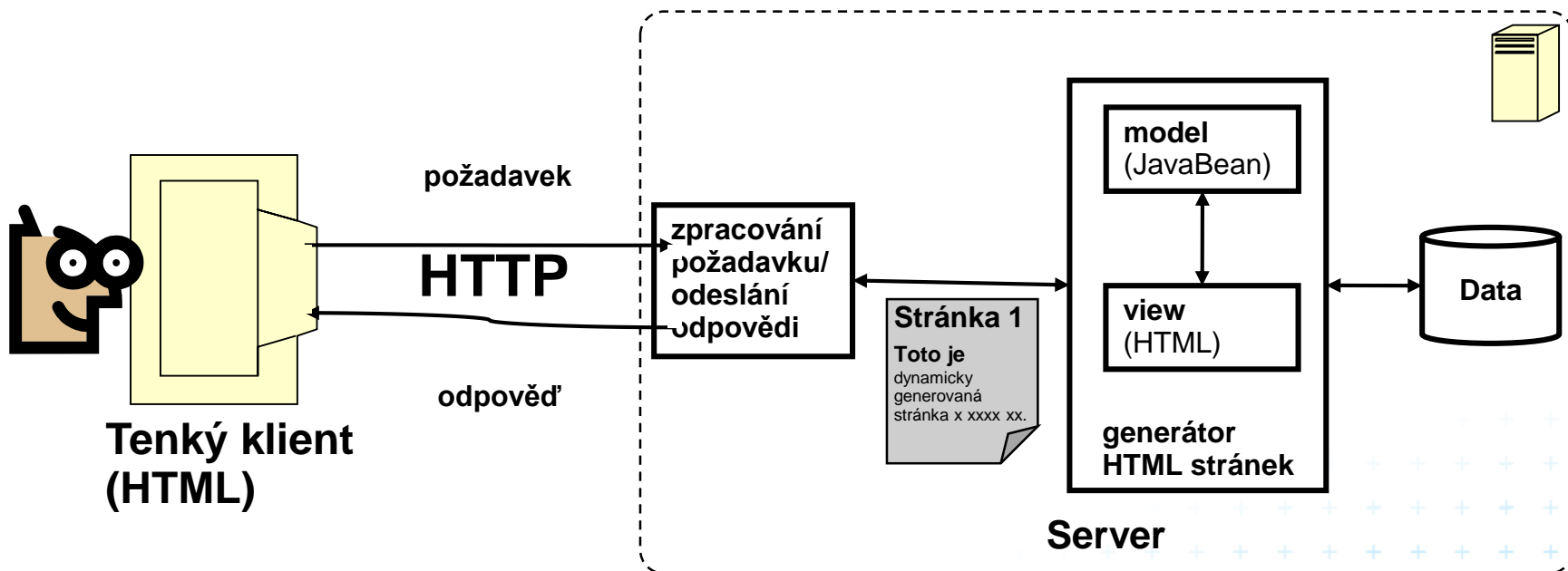
Architektura web aplikace: statický web

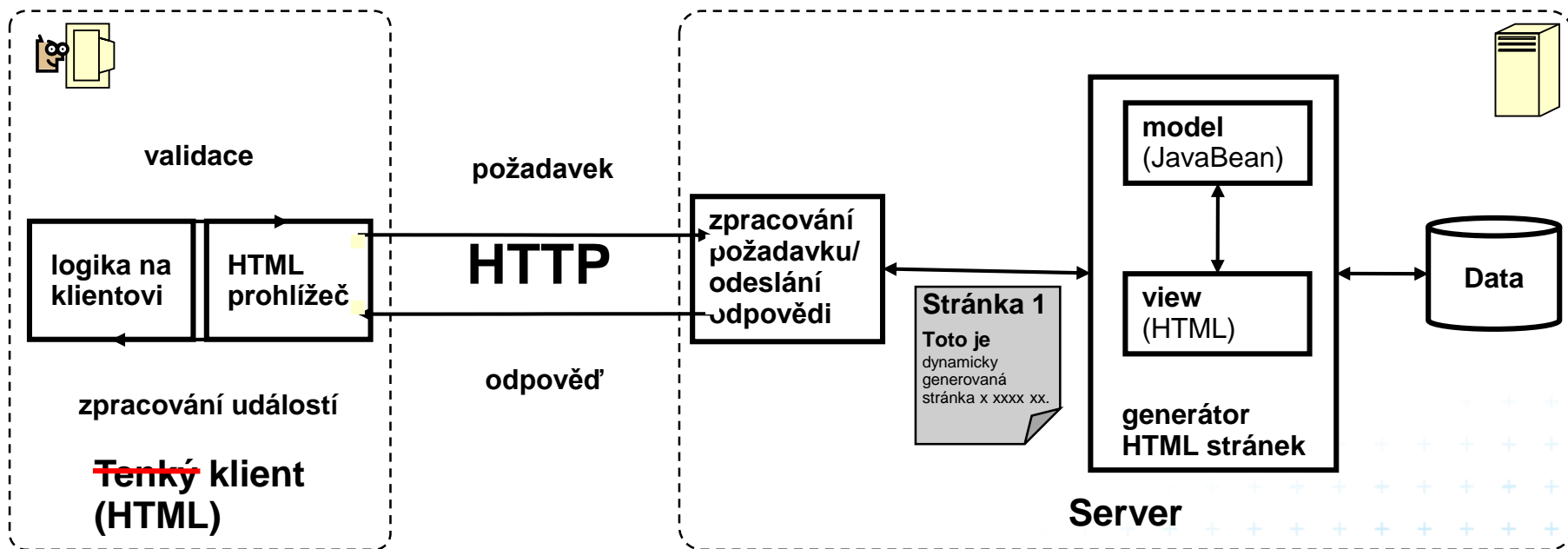
Architektura web aplikace: dynamický web

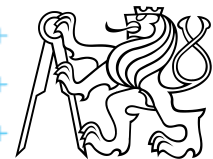
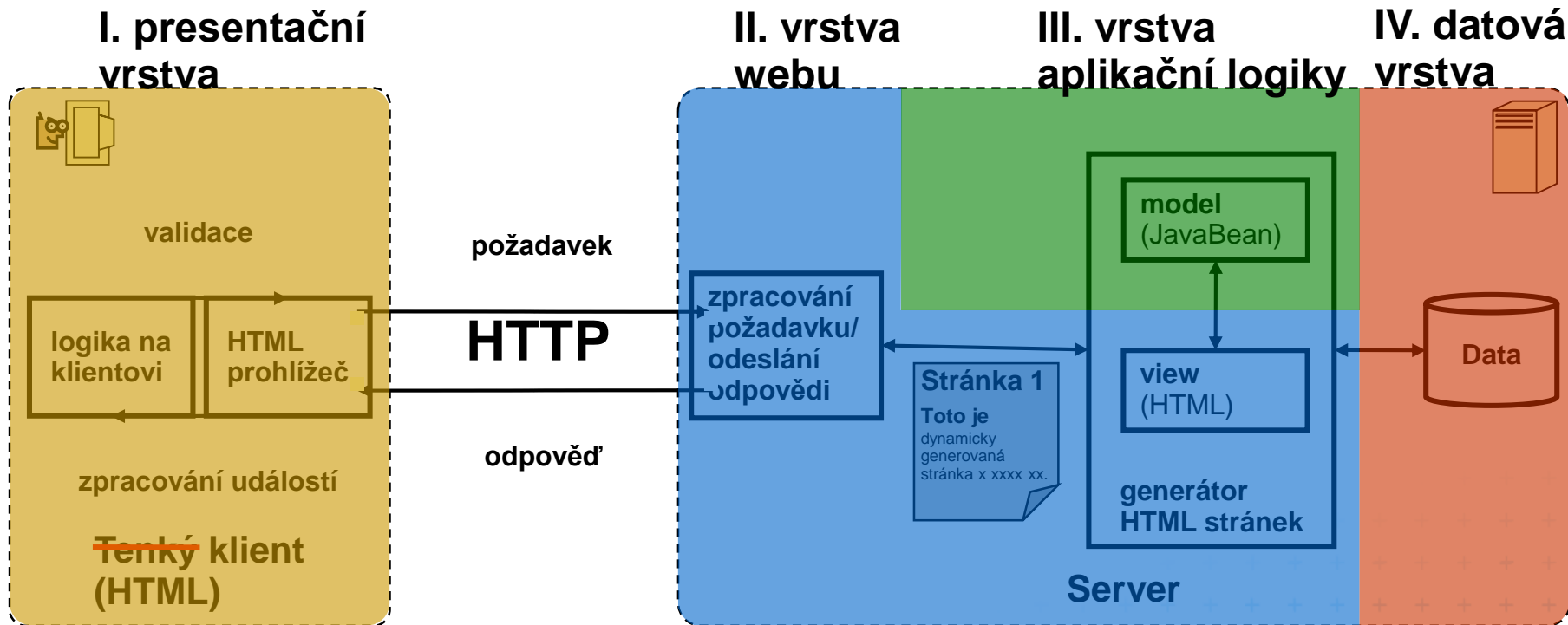
Architektura web aplikace: dynamický web

Architektura web aplikace: dynamický web

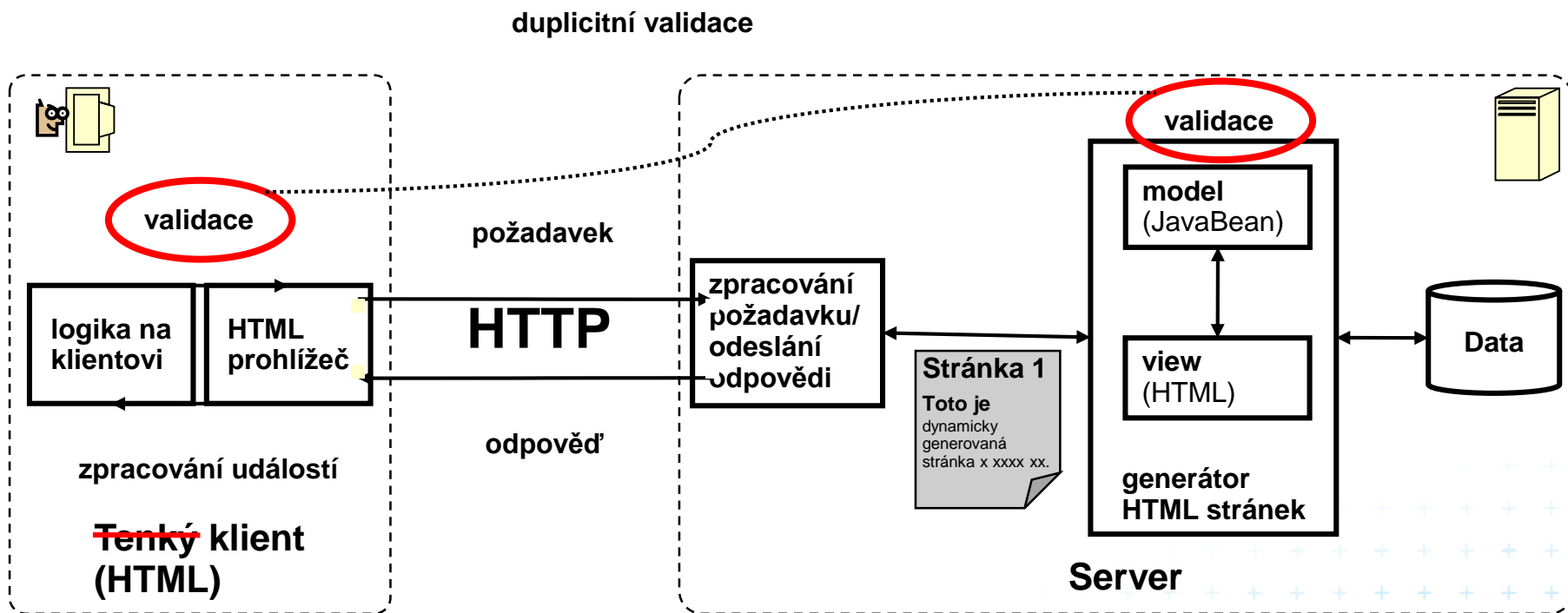

Architektura web aplikace: dynamický web

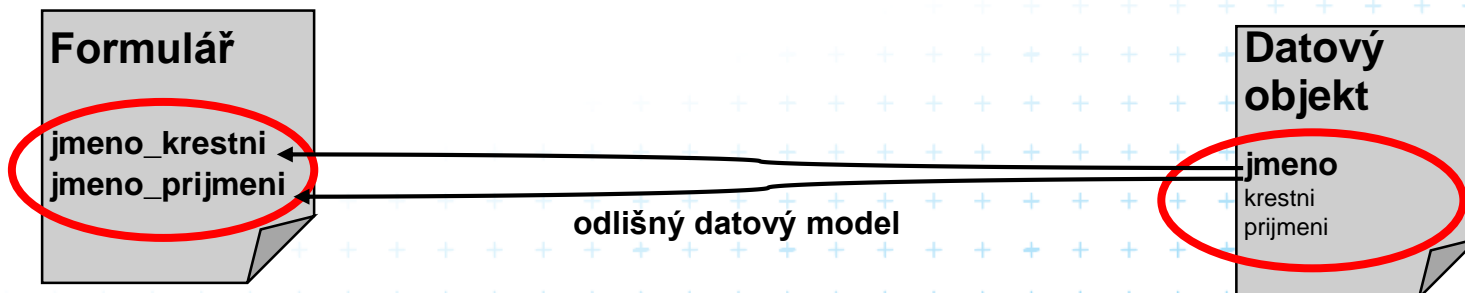
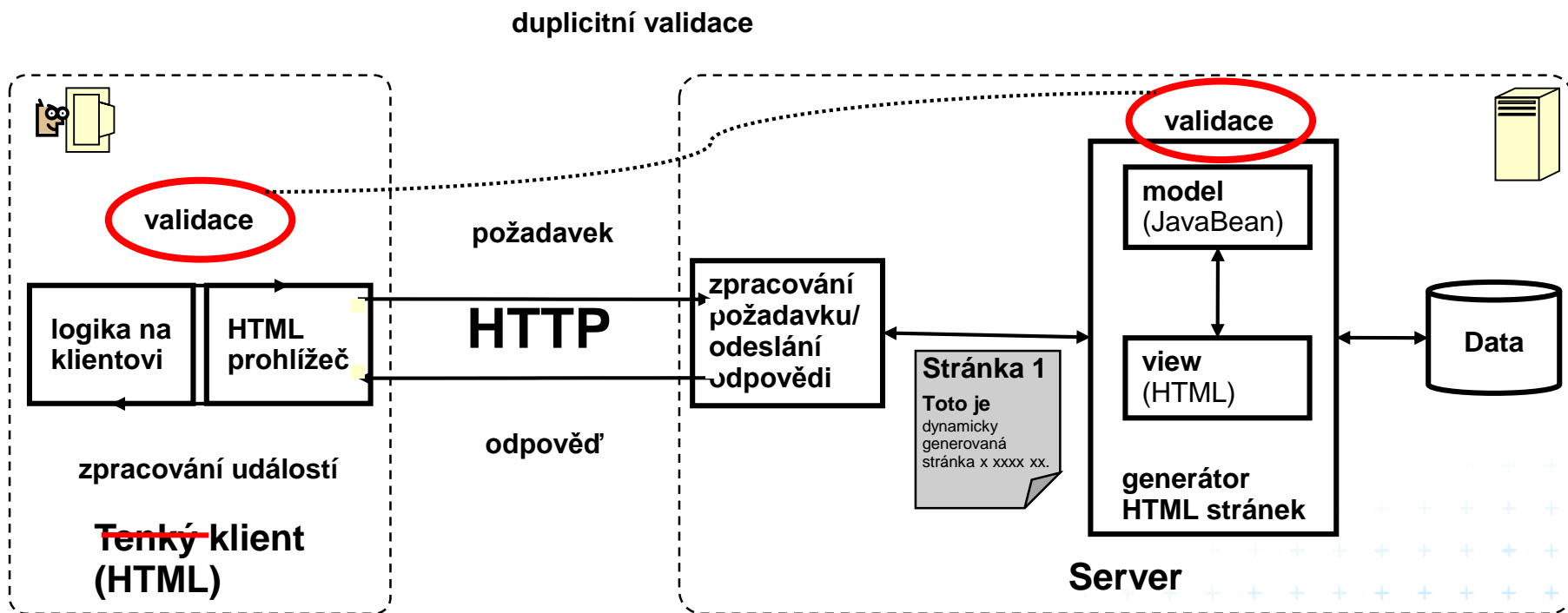

Architektura web aplikace: problémy

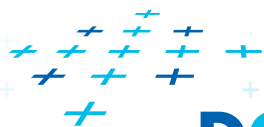

Architektura web aplikace: problémy

JAZYKY

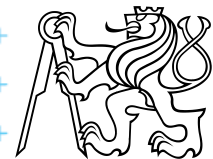
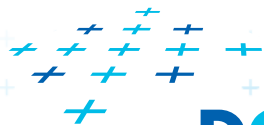
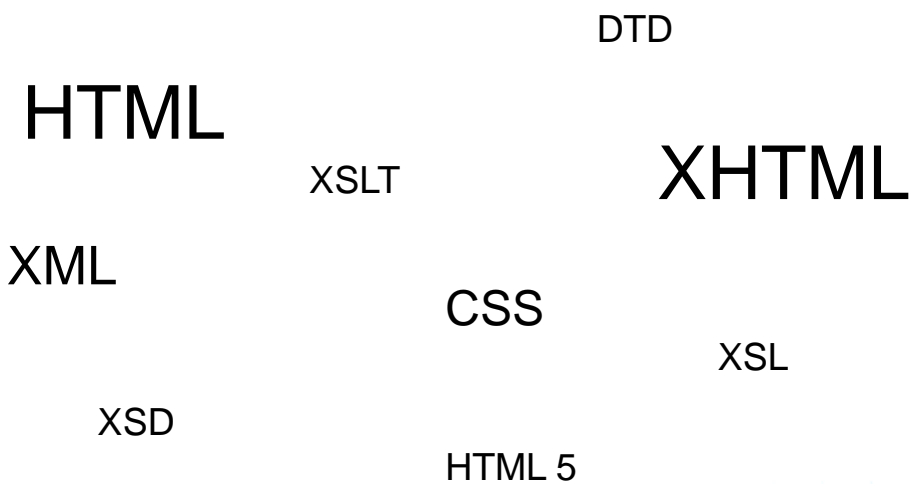

DCGI

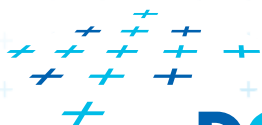
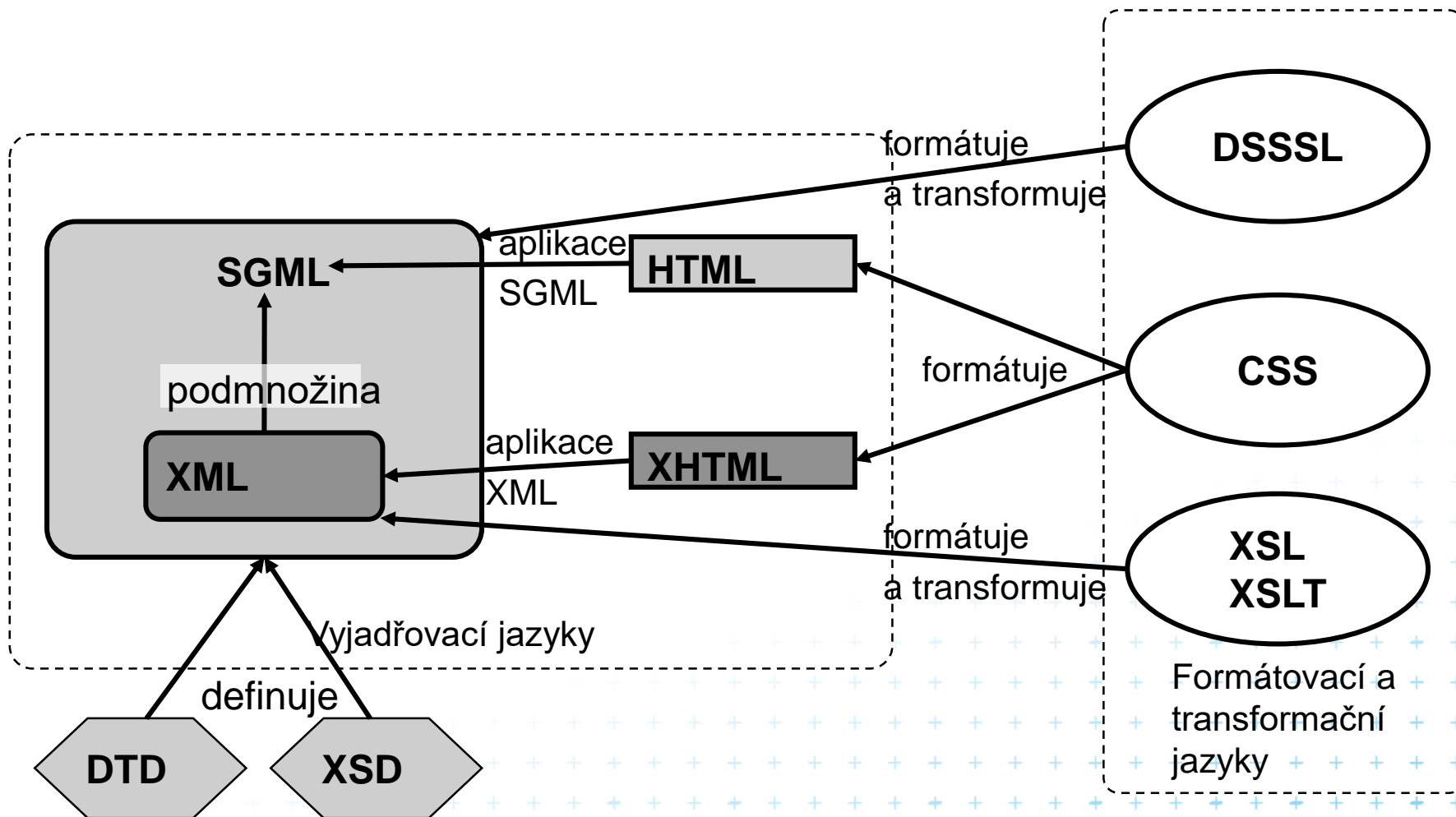

Co je dnes k „vidění“

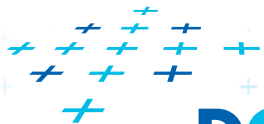
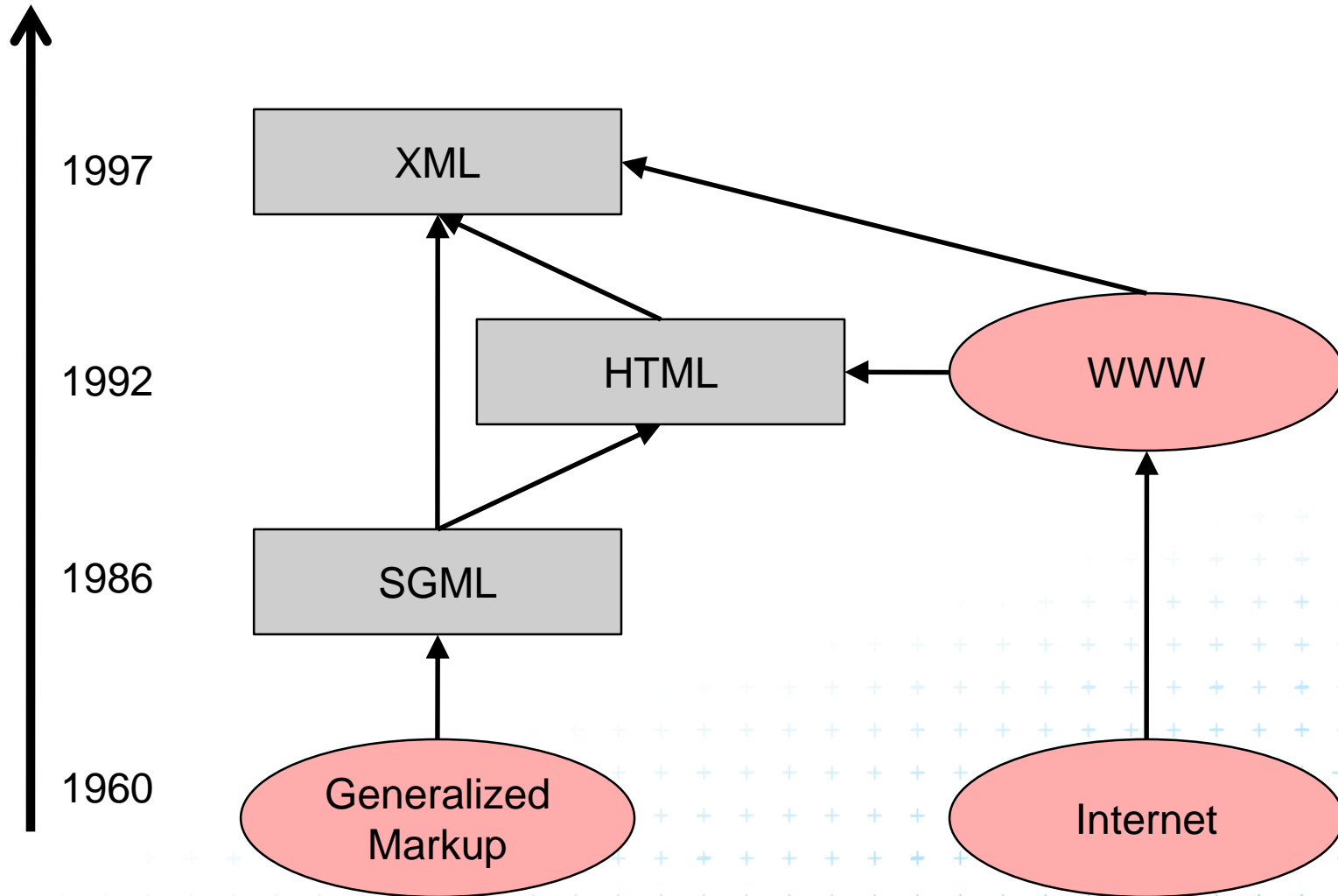

HTML a jeho vztah k ostatním jazykům

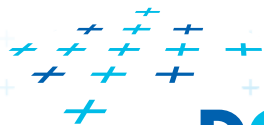
Historie

Související technologie

- **1960** GML (*General Markup Language*) vyvinut v IBM pro přenos dokumentů mezi různými platformami
- **1986** SGML (*Standard General Markup Language*) přijato jako ISO standard. Umí reprezentovat téměř všechny dokumenty, značně složitý
- **1992** HTML (*Hypertext Markup Language*) vyvinuto v CERNu, je to aplikace SGML (definováno pomocí DTD)
- **1997** XML (*eXtensible Markup Language*) zjednodušení SGML pro praktické použití konzorciem W3C

HTML verze

- HTML 2.0
  - První ucelená specifikace HTML, definuje jej jako podmnožinu SGML
- HTML 3.0
  - Nikdy nebyla přijata, protože byla příliš složitá
- HTML 3.2
  - Novinky: tabulky, zarovnání a obtékání textů
- HTML 4.0
  - Novinky: podpora jazyků, oddělení struktury a designu (zavádí CSS), vylepšeny tabulky, formuláře a Java scripty a mnoho dalšího
  - Definuje podverze: strict, transitional, frameset
- HTML 4.01
  - Současná verze, byly opraveny některé chyby

- **HTML 5**

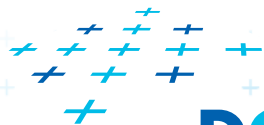

HTML 5 – klíčové vlastnosti

- oddělení obsahu od prezentace (CSS)
- vylepšení formulářů
  - accesskey, sémantické slučování řídicích prvků, labels, inkrementální načítání
- zlepšení přístupnosti ve speciálních situacích
  - alternativní prezentace dat (<object>)
  - horké klávesy (accesskey)
  - bohatší popisy elementů
    - popis a jazyk u všech elementů (title, lang)
    - podpora zkratk a akronymů (<abbr>, <acronym>)
    - tabulky: nadpisy, souhrnný popis
    - podrobný popis tabulek, obrázků a ráků <longdesc>

Základní vlastnosti

Každý dokument musí začít definicí dokumentu

- **html 5:**

- `<!DOCTYPE html>`

- **html 4:**

- `<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">`

HTML – způsob zacházení

- Server poskytuje textovou formu HTML dokumentu
- Klient čte a „parsuje“ tento text
- Staví si DOM
  - DOM = Document Object Model
  - Repräsentace modelu HTML dokumentu v paměti
- DOM je následně vykreslen v grafické podobě
  - Rendering

Standard a Quirks mód

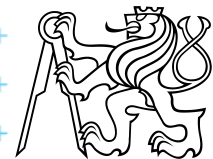
- Týká se moderních prohlížečů
  - IE ≥ 5.5 , FF, Netscape, Opera
- Prohlížeče hrají dvojí hru
  - Snaží se správně interpretovat historické HTML dokumenty včetně jejich chyb
  - Snaží se dodržovat standardy
  - => tyto dvě věci jsou v zásadě kontradikce
- Východisko: 2 (resp. 3) režimy činnosti
  - Standard = dodržuje specifikaci
  - Quirk = zpětně kompatibilní, nedodržuje specifikaci, snaží se nalézt východiska z problematických situací
- Standard – chceme, je rychlý a správný
- Quirk – nechceme, je pro špatné programátory, také je daleko častější

Quirks vs Standard

- Základem pro rozlišení je definice typu dokumentu
- Definicí by měl začínat každý HTML document

- Přehled chování prohlížečů je zde:
  - https://en.wikipedia.org/wiki/Quirks_mode

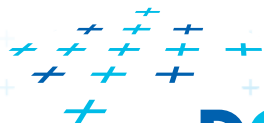
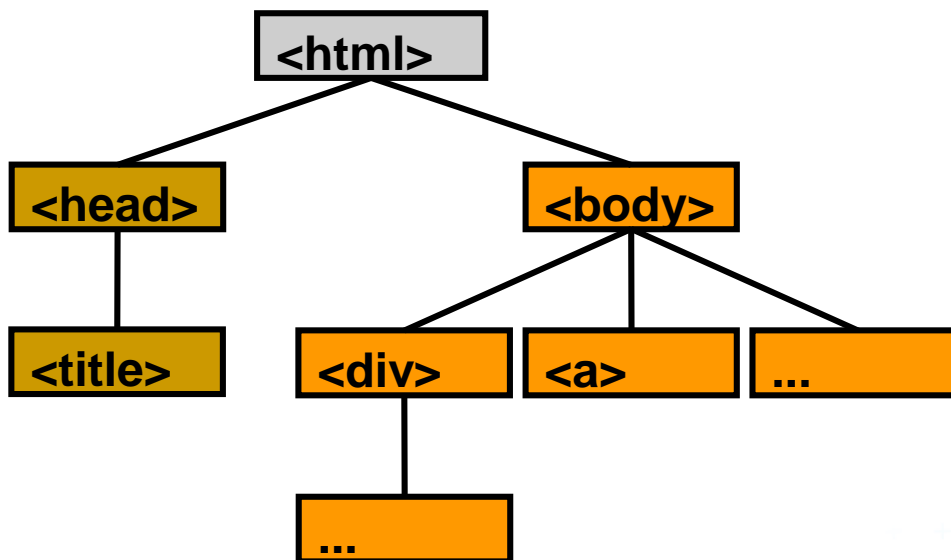

Document Type	Win IE6	Opera 7.0x	Opera 7.1x	Mozilla 1.0.1.	Safari 1.1.1	Mac IE5
HTML bez uvedení DOCTYPE a staré DTD až do verze 3.2 <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 3.2 Final//EN">	quirk	quirk	quirk	quirk	quirk	quirk
Přechodné HTML 4.0 bez URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0 Transitional//EN">	quirk	quirk	quirk	quirk	quirk	quirk
Přechodné HTML 4.0 s URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd">	std	std	std	quirk	quirk	std
Striktní HTML 4.0 bez i s URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">	std	std	std	std	std	std
Přechodné HTML 4.01 bez URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">	quirk	quirk	quirk	quirk	quirk	quirk
Přechodné HTML 4.01 s URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd">	std	std	std	pseudo std.	pseudo std.	std
Striktní HTML 4.01 bez URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN">	std	std	std	std	std	quirk
Striktní HTML 4.01 s URL <!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">	std	std	std	std	std	std
Přechodné XHTML 1.0 bez XML deklarace kódování <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-transitional.dtd">	std	std	std	pseudo std.	pseudo std.	std
Přechodné XHTML 1.0 s XML deklarací kódování <?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?> <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-transitional.dtd">	quirk	quirk	std	pseudo std.	pseudo std.	std
Striktní XHTML 1.0 bez XML deklarace kódování <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">	std	std	std	std	std	std
Striktní XHTML 1.0 s XML deklarací kódování <?xml version="1.0" encoding="iso-8859-2"?> <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">	quirk	quirk	std	std	std	std

Struktura HTML dokumentu – strom

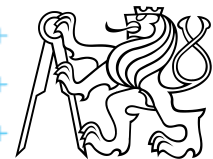

Zpětná kompatibilita

- Problém s korektností HTML a se zpětnou kompatibilitou
  - Standard
  - Pseudo-standard
  - Quirk

Terminologie a definice HTML

- element: `<p id="odstavec1">Hallo world!</p>`
- typ-element: `p`
  - pevně definované v HTML-DTD
- atribut: `id="odstavec1"`
  - pevně definované v HTML-DTD
- typ-atribut: `id`
- značka: `<p>`, `</p>`

HTML základy

- Dokument je tvořen sadou značek
- Značky nejsou case sensitive
  - <body> je to samé jako <BODY>
- Značky píšeme **malými písmeny**
  - proč? XML to předepisuje. My jsme sice v HTML 5, ale stále je to dobrá praxe
  - značky se nesmí křížit, tj. dokument je strom
- Dokument má pevnou minimální strukturu
  - Verze
  - Hlavička
  - Tělo

Struktura HTML dokumentu

HTML dokument

verze

```
<!-- 1. HTML VERSION INFORMATION -->  
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//Dtd HTML 4.01//EN"  
    "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">
```

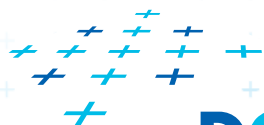
hlavička

```
<html>  
  <!-- 2. DECLARATIVE HEADER SECTION -->  
  <head>  
    <title>Struktura HTML dokumentu</title>  
  </head>
```

tělo

```
<!-- 3. BODY, CONTAINING THE DOCUMENT CONTENT -->  
<body>  
  Toto je vlastní obsah dokumentu.  
</body>
```

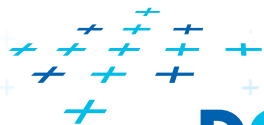
```
</html>
```


HTML dokument - členění

- HTML by mělo definovat logickou strukturu dokumentu, nikoli grafickou
- Sada strukturálních elementů

h1 až h6	nadpisy
p	odstavec
<!-- komentář -->	komentář
hr	horizontální oddělovač
abbr	zkratka
acronym	akronym
address	adresa
bdo	směr textu
blockquote	dlouhé odsazení
q	krátké odsazení
cite	citace
dfn	definice termínu

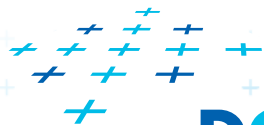

HTML – typy elementů

■ Strukturální pokr.

code	text kódu počítače
kbd	text klávesnice
samp	ukázka počítačového kódu
tt	text dálnopisu
var	proměnná
pre	předformátovaný text
listing	výpis (dále nepodporováno viz pre)
plaintext	holý text (dále nepodporováno viz pre)
xmp	ukázka (dále nepodporováno viz pre)
strong	důležitý text
sub	spodní index
sup	horní index
ins	vložený text
del	smazaný text

HTML typy elementů

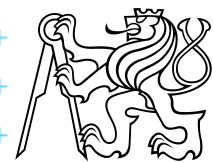
■ Formátovací

b	tučný text
big	velký text
em	zvýrazněný text
i	kurzíva
small	malý text
s	smazaný text (nepodporováno, viz del)
strike	přeskrtnutý text (dále nepodporováno, viz del)
u	podtržený text (dále nepodporováno)

Obrázky

- Běžně jsou podporovány obrázky typu
  - GIF
  - JPG
  - PNG (v IE v 6 nefunguje průhlednost)
- Každý obrázek musí mít textovou alternativu.
- Kde nestačí jednoduchý textový popis, je možné ukázat na jinou stránku, která obrázek popíše.
- Je dobré zadat rozměry obrázku.
- Stránka by neměla obsahovat velké obrázky.
  - Pokud je to nutné, uživatel musí mít možnost se jim vyhnout, například pomocí náhledů

Obrázky

```
<body>
  <h1>Moje zvířata</h1>
  
  [<a href="obrazek_podrobne.html">D</a>]
</body>
```

Zdroj obrázku

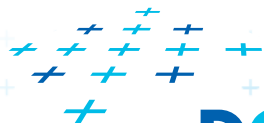
Alternativní text

Šířka

Výška

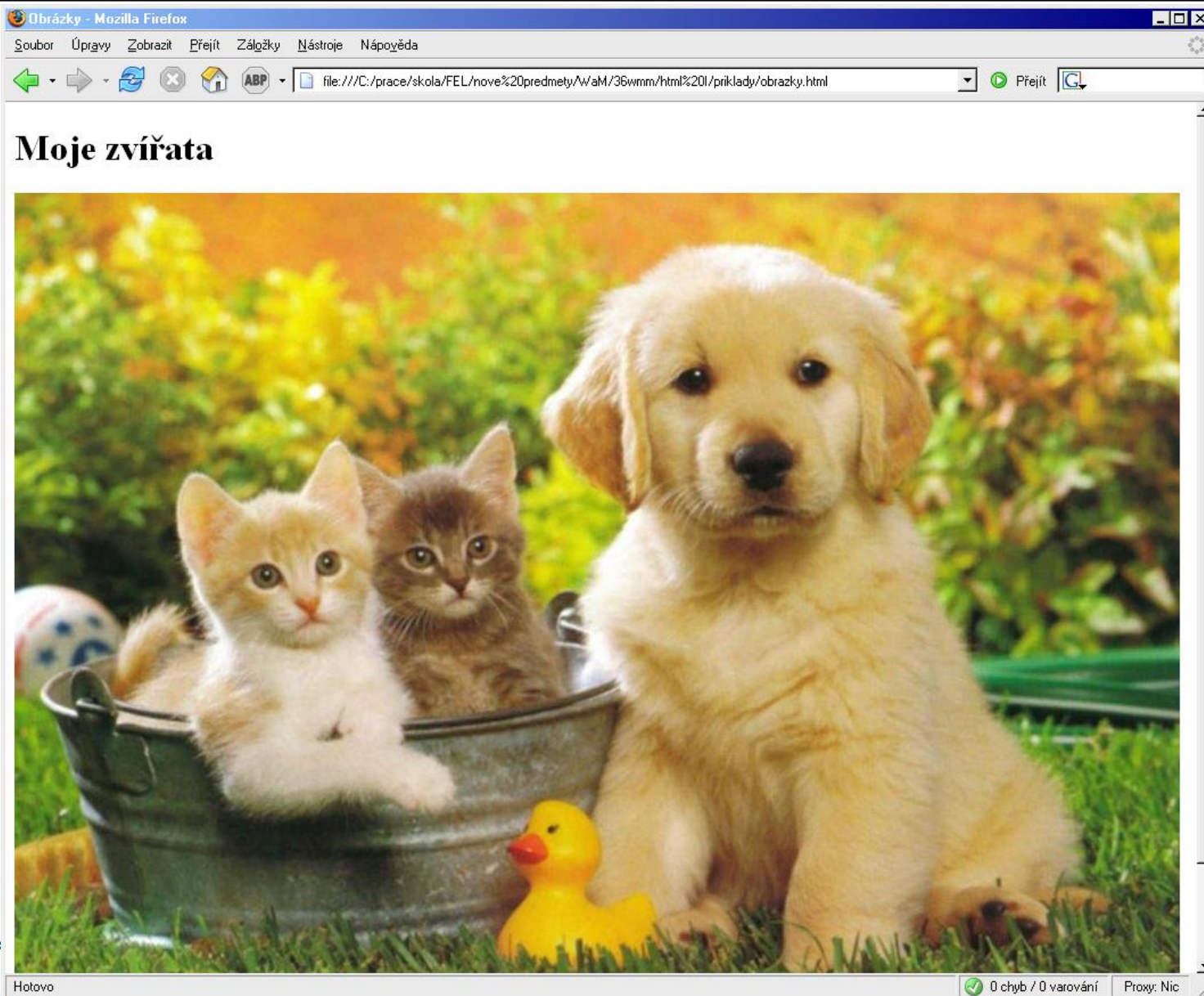
Odkaz na dlouhý popis

D-Link pro slepce

Obrázky - jak to dopadlo

Obrázky s náhledem

```
<body>
  <h1>Moje zvířata</h1>
  <h2>Takto ne</h2>
  
  <h2>Takto ano</h2>
  
  <h2>Takto ano s odkazem</h2>
  <a href="obrazky/obrazek1.jpg">
  
  </a>
</body>
```

Celý velký obrázek byl stáhnut. Klienta jsme ale donutili ho zobrazit malý. **Špatně!**

Správně, zobrazujeme malý náhled

Náhled uzavřený v odkazu. Pozor, je dobré specifikovat atribut border, jinak se zobrazí rámeček

Obrázky s náhledem – jak to dopadlo

Obrázky s náhledy - Mozilla Firefox

Soubor Úpravy Zobrazit Přejít Zložky Nástroje Nápořádá

file:///C:/prace/skola/FEL/nove%20predmety/WaM/36wmm/html%20I Přejít

Moje zvířata

Takto ne

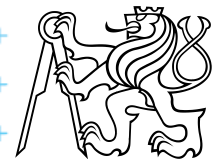
Takto ano

Takto ano s odkazem

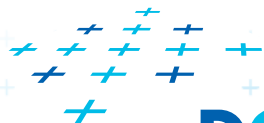

Hotovo 0 chyb / 0 varování Proxy: Nic

Alternativní zobrazení dat pomocí <object>

```
<!-- alternativni zobrazeni dat pomoci vnorených elementu <obj  
<div title="Ukázka alternativního zobrazení dat pomocí vnořený  
<h1>Učení neuronu typu Adaline</h1>  
<object title="Učení neuronu typu Adaline"  
      codetype="application/java" classid="java:Neuron.class  
      <!-- alternativne zobrazit obrazek GIF -->  
<object data="./applet/Neuron.gif" type="image/gif">  
      <!-- alternativne zobrazit text -->  
      Způsob učení neuronu typu Adaline můžeme demonstrovat n.  
</object>  
</object>  
</div>
```


Tabulky

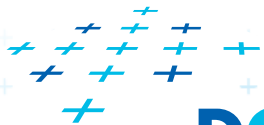

Tabulky se sestávají z několika různých částí, ne všechny jsou povinné.

■ Tabulka

- Hlavičková část (THEAD)
- Patičková část (TFOOT)
- Hlavní část (TBODY)
- Popisek (CAPTION)

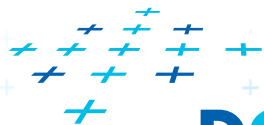
■ hlavičková, patičková a hlavní část se skládají z řádků tabulky a ty se skládají ze sloupců

Jednoduchá tabulka

	Leden	Únor	Březen
Jablka	100	125	80
Hrušky	34	61	28
Švestky	21	12	9
Celkem	165	198	117

Jednoduchá tabulka

Atribut summary popisuje tabulku

```
<body>
  <table summary="Přehled cen jablek, hrušek a švestek">
    <thead>
      <tr>
        <td>&nbsp;</td>
        <th>Leden</th>
        <th>Únor</th>
        <th>Březen</th>
      </tr>
    </thead>
    <tfoot>
      <tr><th>Celkem</th><td>165</td><td>198</td><td>111</td></tr>
    </tfoot>
    <tbody>
      <tr><th>Jablka</th><td>100</td><td>125</td><td>80</td></tr>
      <tr><th>Hrušky</th><td>34</td><td>61</td><td>28</td></tr>
      <tr><th>Švestky</th><td>21</td><td>12</td><td>9</td></tr>
    </tbody>
  </table>
</body>
```

Záhlaví

Řádek

Buňka obyčejná

Buňka záhlaví

Patička

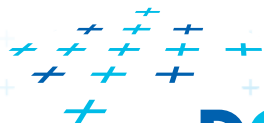
Hlavní část tabulky

Tabulky – slučování buněk

	Leden Únor Březen		
Jablka	100	125	80
Hrušky	34	61	28
Švestky	21	12	9
Celkem	165	198	117
Celkem total	480		

Sloučená buňka
přes 3 sloupce

Slučování buňek

```
<body>
  <table summary="Přehled cen jablek, hrušek a švestek">
    <thead>
<tr>
  <td>&nbsp;</td>
  <th>Leden</th>
  <th>Únor</th>
  <th>Březen</th>
</tr>
</thead>
<tfoot>
  <tr><th>Celkem</th><td>165</td><td>198</td><td>117</td></tr>
  <tr><th>Celkem total</th><td colspan="3">480</td></tr>
</tfoot>

<tbody>
  <tr><th>Jablka</th><td>100</td><td>125</td><td>80</td></tr>
  <tr><th>Hrušky</th><td>34</td><td>61</td><td>28</td></tr>
  <tr><th>Švestky</th><td>21</td><td>12</td><td>9</td></tr>
</tbody>
</table>
</body>
```

Jediná buňka s
atributem **colspan**

